

Neraugoties uz skaļiem solījumiem līdz 2027. gadam atteikties no Krievijas gāzes, ES imports pagājušajā gadā pieauga par 18%.

Avots: Euobserver

Tā liecina ceturtdien - 27. martā, enerģētikas ideju laboratorijas *Ember* veiktā jaunā analīze, kurā konstatēts, ka Itālija, Francija un Čehija bija galvenie šā pieauguma veicinātāji, lai gan kopējais gāzes pieprasījums gandrīz nemainījās. Čehijai, kurai nav ostu, ir mazāk iespēju dažādot gāzes piegādes nekā Francijai un Itālijai. Tomēr ziņojuma autori norāda, ka "pat visatkarīgākās" valstis - Austrija, Ungārija un Slovākija - ir spējušas to izdarīt.

"Uz papīra" Krievijas atkarības no fosilā kurināmā samazināšana joprojām ir viena no galvenajām ES prioritātēm. Taču ES Komisija jau divas reizes ir atlikusi ilgi solīto pakāpeniskas samazināšanas plānu, pēdējo reizi tikai šomēnes.

Tikmēr dalībvalstis Eiropas Savienībā virzās "pretējā virzienā", pieņemot lēmumus, kas varētu bloka atkarību ieslēgt jaunā ciklā, tikai ar citiem piegādātājiem. Līdz desmitgades beigām Eiropas valstis būs palielinājušas sašķidrinātās dabasgāzes jaudu vairāk nekā uz pusi, lai gan paredzams, ka pieprasījums saglabāsies nemainīgs.

Saskaņā ar *Ember* aprēķiniem tas nozīmē, ka līdz 2030. gadam Eiropa pārsniegs gāzes piegādes pieprasījumu par 131 miljardu kubikmetru jeb aptuveni 26 %. Tas ir tik daudz, cik Vācija, Francija un Polija kopā patērē gadā.

"Tas ir skandāls, ka Eiropas Savienība joprojām importē Krievijas gāzi," sacīja *Ember* pētnieks Dr. Pāvils Čižaks (*Paweł Czyżak*). "Tā vietā, lai investētu reālās alternatīvās, dalībvalstis dedzina naudu gāzes infrastruktūrai, kas, iespējams, nekad netiks izmantota."

Galvenais ceļš, pa kuru Krievijas gāze sasniedz Eiropas krastus, ir sašķidrinātās dabasgāzes (SDG) sūtījumi no ārvalstīm. Tas tiek nodrošināts, izmantojot t.s. "ēnu floti" un tālāk pārdodot Krievijas

sašķidrināto dabasgāzi no kādas Eiropas valsts, piemēram, Beļģijas. Gāze pēc tam tiek marķēta kā nākusi no Beļģijas – tā arvien plašāk izplatīta prakse, ko sauc par “balināšanu”.

Šī shēma ļauj Krievijas sašķidrinātajai dabasgāzei iekļūt Eiropas tirgos bez sankcijām. Imports pa cauruļvadiem arī turpinās, neraugoties uz to, ka šā gada sākumā oficiāli tika pārtraukta piegāde caur Ukrainu. Februārī ES importēja 56 miljonus kubikmetru dienā pa *TurkStream* cauruļvadu, kas ir par 11 % vairāk nekā iepriekšējā mēnesī.

2024. gadā vien Eiropas Savienība “piešķir” 21,9 miljardus eiro Krievijas fosilā kurināmā iegādei, tādējādi apjoma ziņā pārsniedzot 18,7 miljardus eiro Ukrainai piešķirto finansiālo atbalstu... Jāuzsver, ka gāzes cenas joprojām ir ļoti augstas. ES bāzes cena pagājušajā gadā pieauga par 59 %, gandrīz divkārtšojot pirmskrīzes līmeni. Eiropas rūpniecība tagad par enerģiju maksā gandrīz divreiz vairāk nekā konkurenti ASV un Ķīnā.

Lielāks aizjūras gāzes importa apjoms to nenovērsīs. Tas tikai padziļina atkarību no fosilā kurināmā pasaulē, kur piegādātāju nepastāvība ir kļuvusi par jaunu normu, sākot no nestabilas ieguves Ziemeļāfrikā un beidzot ar arvien neprognozējamākām ASV.

Iepriekš *Ember* veiktā analīze liecināja, ka paātrināta saules un vēja enerģijas izmantošana, stingrāki efektivitātes pasākumi un rūpniecības elektrifikācija būtu ļāvusi ES atteikties no Krievijas gāzes jau šogad. “Nav nekādu tehnisku iemeslu, kāpēc mēs jau tagad nevarētu atteikties no Krievijas gāzes,” piebilda Dr.P.Čižaks. “Trūkst tikai politiskās gribas.”

Pašlaik izskatās, ka 2027. gads kā gāzes piegādes beigu termiņš no Krievijas Eiropas Savienībai ir apšaubāms.